

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 477/2023-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou JUDr. Magdaléna Poliačiková, advokátka s. r. o., Národná 17, Žilina, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Magdaléna Poliačiková, proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 8/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 8/2020 **boli porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Žiline **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 8/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie každému z nich v sume **2 000 eur**, ktoré **j e** Krajský súd v Žiline **p o v i n n ý** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Žiline **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania v sume **530,86 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 477/2023 zo 7. septembra 2023 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v celom rozsahu na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľov doručенú mu 27. júna 2023, ktorou sa sťažovatelia domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 8/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu celého spisového materiálu vrátane súdneho spisu vyplýva, že sťažovatelia v procesnom postavení žalovaných sú stranami sporu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a odstránenie oplotenia vedeného na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 13 C 153/2011. Okresný súd v predmetnej veci meritórne rozhodol naposledy rozsudkom č. k. 13 C 153/2011-642 z 28. mája 2019 tak, že žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol. Po podaní odvolania zo strany žalobcov je konanie od začiatku roka 2020 aktuálne vedené súdom druhej inštancie. Krajský súd nariadil prvé odvolacie pojednávanie na 25. november 2021, ktoré odročil na neurčito na účel vykonania znaleckého dokazovania –vyhotovenia geometrického plánu, ktorý bol súdu predložený až 2. mája 2023.

3. Podľa názoru sťažovateľov krajský súd dlhodobo porušuje ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, keďže odvolacie konanie trvá 3 roky a celková dĺžka konania presiahla dobu 12 rokov bez právoplatného skončenia veci. Tvrdia, že postup krajského súdu je poznačený nielen jeho nečinnosťou (dlhé časové obdobia bez nariadenia pojednávania), ale aj nesústredenou činnosťou, keďže obe dosiaľ realizované pojednávania (25. novembra 2021 a 23. júna 2023, pozn.) súd odročil na neurčito na účel ďalšieho dokazovania. Sťažovatelia poukazujú na to, že predmet konania je síce právne i fakticky komplikovaný, avšak nie do takej miery, aby vec nebolo možné rozhodnúť počas 12 rokov. Navyše, úlohou krajského súdu ako súdu odvolacieho nie je nahrádzať alebo dopĺňať konanie na súde prvej inštancie či procesnú pasivitu sporových strán ďalším dokazovaním. V tejto súvislosti sťažovatelia poukazujú na nesprávny procesný postup krajského súdu pri vyžiadaní si vyjadrenia odborne spôsobilej osoby, ktoré krajský súd nariadil v rozpore s § 206 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Hoci podali 2. januára 2023 sťažnosť predsedovi krajského súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná, prijaté opatrenie predsedu súdu (dohľad nad plynulosťou konania, pozn.) nenaplnilo svoj účel a dosiaľ nevedlo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov.

4. Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že postupom krajského súdu boli porušené ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikázal krajskému súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 10 Co 8/2020 konať bez zbytočných prietáhov. Súčasne sa domáhajú priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľov

II.1. Vyjadrenie krajského súdu

5. Krajský súd vo svojom vyjadrení považoval predloženú ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú s prihliadnutím na skutkovú a právnu zložitosť veci, ako aj to, že na odvolacom súde boli uskutočnené dve pojednávania a ďalšie bude nariadené na september 2023.

5.1. K veci sa vyjadrila aj sudkyňa spravodajkyňa, ktorá upresnila, že v prípade sťažovateľov rozhoduje krajský súd ako súd odvolací už po druhýkrát. Objasnila tiež, že skutkový a právny základ predmetného sporu spočíva vo vyriešení otázky vlastníckeho práva k pozemku a v nadväznosti na to, či boli splnené všetky podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcami vydržaním. Odvolací senát právnu vec sťažovateľov rieši s maximálnou pozornosťou tak, aby vo vzťahu k oboom procesným stranám postupoval v medziach spravodlivého súdneho konania. Nesúhlasila s názorom sťažovateľov, ktorí považujú procesný postup odvolacieho súdu vo fáze dokazovania (ustanovenie znalca bez návrhu sporovej strany, pozn.) za nezákonný. V danej súvislosti odkázala na princíp voľného hodnotenia dôkazov nadväzne na materiálne vedenie sporu vyjadrené svojou podstatou v § 191 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní pred rozhodnutím vo veci samej je podľa jej názoru predčasné hodnotiť správnosť, resp. nesprávnosť procesného postupu odvolacieho súdu v dôkaznej fáze konania, ktoré bude vyjadrené až v písomnom odôvodnení rozhodnutia. Odvolací senát po podaní sťažnosti sťažovateľov predsedovi súdu na prietahy v konaní (2. januára 2023, pozn.) vo veci koná priebežne a nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľov, že posledné pojednávanie bolo odročené na neurčito bez akéhokoľvek dôvodu. Práve sťažovatelia na poslednom uskutočnenom pojednávaní žiadali uložiť žalobcom predloženie listinného dôkazu podľa žalovaných pre spor vecného významu, na predloženie dôkazu odvolací súd uložil žalobcom lehotu 10 dní. Túto povinnosť si žalobcovia v určenej lehote splnili, následne krajský súd odoslal predložené listiny žalovaným na oboznámenie sa s ich obsahom. Aktuálny stav konania je taký, že sťažovatelia doručili krajskému súdu písomné podanie, v ktorom uplatnili procesný návrh na vykonanie ďalšieho dokazovania. Sudkyňa spravodajkyňa predpokladala nariadenie ďalšieho pojednávania na mesiac september 2023, čo je dôkazom toho, že veci venuje náležitú pozornosť, aby táto bola meritórne čo najskôr rozhodnutá.

II.2. Replika sťažovateľov

6. Sťažovatelia vo svojej replike uviedli, že krajský súd sa v odvolacom konaní zaoberá len dvoma výrokmi rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré boli napadnuté odvolaním žalobcov. Vec je odvolacím senátom prejednávaná opätovne, z čoho je zrejmé, že skutkový i právny stav nie je krajskému súdu úplne neznámy. Podľa sťažovateľov si žalobcovia nesplnili povinnosť predložiť dôkazy k svojim tvrdeniam v priebehu konania na súde prvej inštancie, nesplnili si ju ani počas prvého odvolacieho konania a ani počas opakovaného prejednania veci okresným súdom. Krajský súd vyzýval žalobcov na predloženie dôkazov, ktoré títo mali povinnosť predložiť už pred súdom prvej inštancie v rámci sudcovskej koncentrácie konania a koncentrácie konania. Vykonaním dokazovania bez návrhu ktorejkoľvek sporovej strany boli spôsobené čisto z iniciatívy a činnosti

odvolacieho súdu priet'ahy v konaní v trvaní minimálne 18 mesiacov. Sťažovatelia zdôraznili, že im nemôže byť pričítaný na ťarchu nesprávny postup odvolacieho súdu či nesplnenie zákonných povinností žalobcami. Svoju ústavnú sťažnosť považujú za dôvodnú a zotrávajú na svojom návrhu v plnom rozsahu.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keď na základe podaní účastníkov konania a obsahu spisového materiálu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

9. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05, IV. ÚS 621/2022). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza v súčasnosti z princípu hospodárnosti konania vyplývajúceho z čl. 17 CSP a § 157 ods. 1 CSP.

10. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

11. Pokiaľ ide o prvé kritérium, t. j. právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom súdneho sporu je určenie vlastníckeho práva a odstránenie stavby (oplotenia, pozn.). Predmet napadnutého konania tak možno síce zaradiť medzi bežnú a pravidelnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, dĺžka napadnutého konania však môže byť závislá i od právnej či skutkovej náročnosti prerokovávanej veci. V predmetom spore je možné konštatovať najmä zvýšenú faktickú náročnosť veci (premietnutú do nariadeného znaleckého dokazovania a vypracovania odborného vyjadrenia, pozn.), na ktorú poukázal aj krajský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti.

Samotný priebeh dokazovania v kontexte celkovej dĺžky odvolacieho konania však vykazuje časovú neprimeranosť, keďže je potrebné brať tiež na zreteľ skutočnosť, že odvolací súd vec sťažovateľov rozhoduje už po druhýkrát.

12. Ďalším ústavným súdom posudzovaným kritériom je správanie sťažovateľov v napadnutom konaní. V danom prípade ústavný súd pri skúmaní obsahu spisu zistil, že sťažovatelia vystupujú v napadnutom konaní aktívne, včas reagujú na podania protistrany a výzvy konajúceho súdu. Procesná aktivita sťažovateľov premietnutá do podania námietok pre zaujatosť sudcov – všetkých členov senátu 10Co krajského súdu (uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Nc 5/2021 – z 27. júla 2021 bolo rozhodnuté, že sudcovia nie sú vylúčení z pojednania veci, č. l. 769 súdneho spisu, pozn.), hoci relatívne viedla k predĺženiu napadnutého konania, sa nepremietla v ňom do takej miery, aby bolo potrebné ju osobitne zohľadňovať. Rozhodovanie o podaných námietkach v trvaní jedného mesiaca je z hľadiska celkovej dĺžky odvolacieho konania zanedbateľné.

13. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup krajského súdu, ktorý vo veci sťažovateľov koná a rozhoduje ako súd odvolací, rešpektujúc imperatív obsiahnutý v § 390 CSP, v zmysle ktorého je povinný vec sám rozhodnúť. Z predloženého spisového materiálu ústavný súd nezistil odchýlky v chronológii realizovaných procesných úkonov predložených sťažovateľmi v ich ústavnej sťažnosti a prehľadom úkonov uvádzaných krajským súdom v jeho vyjadrení k ústavnej sťažnosti z 26. júna 2023.

13.1. Vo veci sťažovateľov rozhodol okresný súd po prvýkrát rozsudkom č. k. 13 C/153/2011-427 z 3. novembra 2016, ktorý bol uznesením krajského súdu č. k. 10 Co 111/2017-532 z 26. októbra 2017 v odvolaní napadnutých výrokoch zrušený z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (otázka vydržania k pozemku, ku ktorému existovala dohoda o práve osobného užívania v nadväznosti na vybudované oplotenie, vychádzala len zo subjektívneho pocitu žalobcov bez existencie právneho titulu, pozn.). Krajský súd zároveň určil okresnému súdu v ďalšom konaní vyriešiť otázku zamerania vlastníckej hranice medzi susediacimi parcelami, so zohľadnením toho, že žalobcovia k spornej parcele vlastnícke právo vydržaním nenadobudli. Okresný súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 13 C/153/2011-624 z 28. mája 2019, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Na základe žalobcami podaného odvolania prebieha konanie na súde druhej inštancie už takmer štyri roky, v ktorých priebehu bola vec prejednaná na dvoch pojednaniach (25. novembra 2021 a 23. júna 2023, pozn.). Ústavný súd v postupe krajského súdu vzhliadol nesústreďenosť hraničiacu s nečinnosťou, keď po ustanovení znalca (uznesenie krajského súdu č. k. 10 Co 8/2020-816 z 19. apríla 2022), ktorému nariadil vypracovanie odborného vyjadrenia s geodetickým zameraním vrátane vypracovania geometrického plánu, krajský súd takmer rok toleroval absolútnu nečinnosť znalca. Krajský súd urgoval ustanoveného znalca až písomným podaním z 21. marca 2023 (č. l. 839 súdneho spisu, pozn.), ktorý geometrický plán včas nevypracoval a až následne 11. marca 2023 oznámil krajskému súdu, že geometrický plán je odovzdaný príslušnému okresnému úradu, katastrálnemu odboru na jeho overenie (úradný záznam vyššieho súdneho úradníka z 11. apríla 2023, č. l. 841 súdneho spisu, pozn.). Vychádzajúc z aktuálnej fázy dokazovania (doplnenie znaleckého dokazovania vypracovaním odborného vyjadrenia, pozn.) a odročenia posledného pojednania na neurčito, nie je možné predpokladať včasné právoplatné skončenie veci.

13.2. Hoci ústavný súd zohľadňuje špecifickosť konania vedeného súdom druhej inštancie, dĺžka napadnutého konania je zjavne za hranicou jej akceptovateľnosti. Za ústavne akceptovateľnú dobu súdneho konania na jednom stupni možno v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu i ESLP považovať v závislosti od povahy veci konanie v trvaní dvoch až troch rokov a takáto dĺžka konania nemusí byť v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok ESLP z 15. 10. 1999 vo veci Humen proti Poľsku, sťažnosť č. 26614/95). V danej veci ústavný súd za ústavne akceptovateľnú dobu vzhľadom na už opakované odvolacie konanie dobu nad dva a pol roka už akceptovať nemôže (m. m. III. ÚS 490/2018 *a contrario*).

14. Vo vzťahu k nečinnosti ustanoveného znalca ústavný súd uvádza, že znalecké dokazovanie ako dôkazný prostriedok prirodzene so sebou vnáša určité predĺženie do sporového konania, avšak je potrebné zdôrazniť, že nielen sporovým stranám, ale aj ustanovenému znalcovi v konaní vznikajú procesné povinnosti, ktorých splnenie zabezpečuje riadny priebeh konania. Je na rozhodnutí konajúceho súdu, či využije možnosť vynútiť si splnenie procesných povinností uložením poriadkovej pokuty [§ 102 ods.1 písm. a) CSP], avšak je potrebné zároveň uviesť, že samotný inštitút poriadkovej pokuty je potrebné vnímať ako účinný nástroj súdu na zabezpečenie plynulosti konania. Preto i nevyužitie možnosti uloženia poriadkovej pokuty je možné v ústavnoprávnom rozmere považovať za jednu z príčin vzniku zbytočných prietahov ku konštatovaniu porušenia práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (porovnaj tiež II.ÚS 10/01). Po vyhodnotení konkrétnej procesnej situácie ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd nielenže prispel k celkovej dĺžke konania, ale svojou neefektívnou činnosťou hraničiacou s nečinnosťou zapríčinil zbytočné prietahy v napadnutom konaní. Preto vo vzťahu k aktuálne vedenému odvolaciemu konaniu krajského súdu vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať vo veci a primerané finančné zadost'učinenie

15. V zmysle čl. 128 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Prietahy či nečinnosť všeobecného súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu voči základným ústavne zaručeným právam a slobodám.

16. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľov nie je napriek príslubu predsedníčky odvolacieho senátu nariadené ďalšie odvolacie pojednávanie, a nemožno tak očakávať včasné právoplatné skončenie súdneho sporu, ústavný súd formuloval odvolaciemu súdu príkaz konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

17. Prietahy či nečinnosť všeobecného súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu voči základným ústavne zaručeným právam a slobodám. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prietahom (ústavným príkazom konať), ale už raz vzniknutý prietah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primerané finančné zadost'učinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde.

18. Čo sa týka primeraného finančného zadosťučinenia, sťažovatelia sa ho domáhali spolu v sume 10 000 eur. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia zohľadnil dĺžku konania, predmet sporu, význam sporu pre sťažovateľov (rozsudok ESLP zo 16. 12. 2003 vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 58172/00) a postup krajského súdu. Z rozhodovacej činnosti ESLP vyplýva, že spravodlivé finančné zadosťučinenie priznáva podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu (III. ÚS 204/2010). V tejto konkrétnej veci so zohľadnením dĺžky druhého odvolacieho konania trvajúcej takmer štyri roky priznal sťažovateľom podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde proti krajskému súdu finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur pre každého sťažovateľa (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhoviel (bod 5 výroku tohto nálezu). Na tomto mieste pripomína, že aj samotná deklarácia porušenia základných práv, ako aj náhrada trov konania implicitne zahŕňajú satisfakčný prvok (I. ÚS 70/2012, I. ÚS 257/08).

V.

Trovy konania

19. Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Z citovaného znenia § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd nemá povinnosť, ale fakultatívne danú možnosť priznať úspešnému účastníkovi náhradu trov konania.

20. Sťažovatelia si vo svojej ústavnej sťažnosti uplatnili náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom v sume 530,86 eur s DPH, ktorú im ústavný súd aj priznal (bod 4 výroku tohto nálezu). Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádza z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je vo výške 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 12,52 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľom nesporne vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) s pripočítaním 20 % DPH, ktorej je právna zástupkyňa sťažovateľov platiteľkou (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

21. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov uvedenej v záhlaví tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP), a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu